

Ligipääsetavusest dokumendihalduse vaates

Alar Teras

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Ligipääsetavus? Juurdepääsetavus?

Ligipääsetavuse teema oli DHN-i [päevakorras](#) 13.04.2016.

Ettekande [slaidid](#) on MKM-i veebilehel.

Direktiiv

26. oktoobril 2016. a vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) nr [2016/2102](#), mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327/1, 02.12.2016, lk 1–15)

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) [2018/1523](#) (11.10.2018)

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) [2018/1524](#) (11.10.2018)

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) [2018/2048](#) (20.12.2018)

Avaliku teabe seaduse muutmise seadus

Avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavuse direktiivi ülevõtmine

22.08.2018 Riigikogu menetluses

23.09.2018 jõustus direktiiv

[AvTS muutmise seadus](#) jõustus 2018. aasta 1. detsembril

AvTS § 32 muudeti

Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuse veebilehe pidamise nõuded
> Veebilehe ja mobiilirakenduse pidamise nõuded

Standard

Veebilehtede ja mobiilirakenduste osas Euroopa standard EN 301 549 [v2.1.2 \(2018-08\)](#)

Kavas on standardi tõlkimine eesti keelde

Nõutav tase – AA

WCAG 2.0 rakendusjuhised MKM-i [veebilehel](#)

Web Content Accessibility Guidelines 2.0 [ametlik tõlge eesti keelde](#)

Avaldatud on WCAG 2.1 rakendusjuhised

Ligipääsetavuse uuringud Eestis

Edukriteeriumid, mille vastu eksiti veebilehtedel kõige sagedamini:

- Korduvate sisuplokkide vahelejätmise võimalus (Edukriteerium 2.4.1)
- Piltide esitus veebilehtedel (Edukriteerium 1.1.1)
- Liikuva, vilkuva, automaatselt uueneva sisu peatamine (Edukriteerium 2.2.2)
- Veebilehel esitatud info keele tarkvaraline tuvastamine (Edukriteerium 3.1.1)
- Veebilehe tiitlite puudumine (Edukriteerium 2.4.2)
- Veebilehel oleva info lugemisjärjekorra tarkvaraline kindlaks tegemine (Edukriteerium 1.3.2)

Oluline dokumendihalduse valdkonnale

Ligipääsetavad peavad olema veebilehel avaldatud dokumendid

Mallidel ligipääsetavuse nõuete arvestamine

Tellitavate dokumentide puhul ligipääsetavuse nõuete arvestamine

Ligipääsetavad peavad olema avalikud dokumendiregistrid

Veebilehel peab olema avaldatud ligipääsetavust kirjeldav teave

Mahukatel dokumentidel sisukorrad

Graafikute, jooniste ligipääsetavus

Veebivormi ülevaatamine, parandamine, vajadusel tagasivõtmine

Piltidel tekstiline alternatiiv

Vigadest teavitamine, teavitamine mitte ainult värviga

Ligipääsetavuse kohustus ei laiene järgmistele veebilehtede ja mobiilirakenduste sisule (1)

- kontoritarkvara failiformaadid, mis on avaldatud enne 23. septembril 2018, välja arvatud juhul, kui selline sisu on vajalik asjaomase avaliku sektori asutuse täidetavate ülesannetega seotud pooleliolevate haldustoimingute jaoks
- eelsalvestatud ajas muutuvad meediumid, mis on avaldatud enne 23. septembril 2020
- reaalajas esitatavad ajas muutuvad meediumid
- internetipõhised kaardid ja kaardistamisteenused, tingimusel et navigeerimiseks kasutatavate kaartide puhul esitatakse esmatähtis teave juurdepääsetaval digitaalsel kujul

Ligipääsetavuse kohustus ei laiene järgmistele veebilehtede ja mobiilirakenduste sisule (2)

- kolmandate isikute pakutav sisu, mida ei rahasta ega arenda avaliku sektori asutus ja mida selline asutus ei saa mõjutada
- kultuuripärandi kogudes olevate esemete reproduktsioonid, mida ei ole võimalik täielikult juurdepääsetavaks teha (vt lisaks direktiivi)
- ekstranettide ja intranettide sisu, mis kujutab endast ainult kinnisele isikute ringile ja mitte üldsusele kui sellisele kättesaadavaid veebisaite ning mis on avaldatud enne 23. septembrit 2019, kuni selliseid veebisaite muudetakse oluliselt
- selliste veebisaitide ja mobiilirakenduste sisu, mida võib käsitada arhiivina, st need veebisaidid sisaldavad ainult sisu, mida ei ole vaja pooleliolevate haldustoimingute jaoks ja mida ei ajakohastata ega muudeta pärast 23. septembrit 2019

Ligipääsetavuse nõuet ei kohaldata

- meediateenust osutavale teabevaldajale
- koolidele ja koolieelsetele lasteasutustele, välja arvatud üldinfo, sealhulgas vastuvõtuinfo, asukoha ja kontaktandmete avaldamisel
- AvTS § 5 lg 3 teabevaldajaga võrdsustatud isikule

Järelevalve

Andmekaitse Inspeksioon teostab riiklikku ja haldusjärelevalvet veebilehe ja mobiilirakenduse pidamise nõuete täitmisel.

Vastutus teadvalt ebaõige avaliku teabe väljastamise eest (AvTS § 54¹ lg 1).

AKI [juhised](#)

AvTS rakendusakt

Veebilehe ja mobiilirakenduse ligipääsetavuse nõuded ning ligipääsetavust kirjeldava teabe avaldamise kord on kooskõlastamisel ([EIS toimik 19-0059](#))

- Ligipääsetavuse termin
- Mobiilirakenduse termin
- Standard
- Ligipääsetavust kirjeldav teave

Tähtajad üleminekuks

23. septembri 2018 seisuga veel avaldamata veebilehtede osas tuleb ligipääsetavuse nõudeid rakendada alates 23. septembrist 2019.

Juba olemasolevate ehk enne 23. septembrit 2018 avaldatud veebilehtede osas alates 23. septembrist 2020.

Mobiilirakenduste osas alates 23. juunist 2021. a.

Abivahendid

Ligipääsetavuse tagamise suunised - abivahend Trinidad Wiseman

<https://accessibility.twn.ee/>

Ligipääsetavuse testimise tasuta tööriist (üks näide)

<https://wave.webaim.org/>

Veebide ja mobiilirakenduste [koolitusseminari materjalid](#)

Täna n kuulamast!

alar.teras@mkm.ee